

CSONGRÁDI LAP

VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

<p>Szerkesztőség: Főttér 27. szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők. Megjelen minden vasárnap reggel. Kéziratok nem adóznak vissza.</p>	<p>Előfizetési díj: Egész évre 8 kor. Félévre 4 kor. Negyedévre 2 kor. Hirdetéseket: a kiadóhivatal mérsékelt árajzok szerint számít. Egyes szám ára 10 fill.</p>	<p>Kiadóhivatal: Weisz Márk könyvkereskedése, hová az előfizetés-é hirdetési díjak küldendők. Nyilttér petit sora 60 fill</p>
---	--	--

Előfizetési felhívás.

Lapunk mai száma zárja be a 10-ik esztendő, melyet a közügy érdekében munkával töltöttünk el.

Akik ismerik egy évtized alatti küzdelmeinket, belátják, hogy nem voltunk méltatlanok arra a helyre, a hova közérdek szempontjából a polgártársaink bizalma állított.

Nyílt férfissággal, bátran küzdöttünk városunk szellemi és anyagi jóléteért, pártoltuk az egyesek igazságát s kérelhetetlenül üldöztük a bünt.

Jövő számunk a 11-ik évfolyamot kezdi meg, hirdetve azt az eszmét, a mit eddig is hirdettünk: a szabadság, testvériség és egyenlőség igéit.

Akik városunk jólétét tartják szemük előtt: támogassanak bennünket.

Előfizetési árak:
Egész évre 8 korona
Fél évre 4 korona

A kiadóhivatal.

Mit hoz a jövő?

Krisztus születése után az 1901. évtől csak rövid 24 óra választ el már bennünket. Reményteljes kellel fordulunk a felkelő nap felé, melynek világossága új erőt önt lényünkbe az újabb küzdelmek elviselésére.

Igen: mert az a 10 év a melyet eltöltöttünk, arra tanított bennünket, hogy azt a küzdelmet melyet megkeztünk akkor: midőn

lapunkat alapítottuk, folytatnunk kell mindaddig, míg a tollat emelni bírjuk.

A szabadelvű eszmékért: tehát a szabadság, egyenlőség és testvériség megvalósításáért léptünk a küzdő porondra a legelső órában és ott küzdeni fogunk még csak erőnk engedi, a végső kimerülésig.

Akárki, hogy és miként gondolkozik felülünk, de el kell ismernie különösen Csongrád város intelligens közönségének, hogy ott, ahol a haladásért a demagogiával vagy a sötét reakcióval szembe kellett szállni, mi voltunk az elsők, akik esatakésszen állottunk; mi voltunk az elsők akik az első csapást mértük az ellenfélre.

Vajjon, nem e lap szerkesztősége lépett-e sorompóba akkor: midőn Csatár Zsigmond-téle demagóg invázió tüzet hadat a Szivák Imre liberális pártjának?

Hát ugyan nem mi voltunk-e azok akik rövid idő alatt kiűztük a Hock János és pártja által teremtett ultramontán uralmat?

Végre nem mi állunk-e ki Hegyivel szemben akkor: midőn az egész szabadelvűpárt gyáván visszavonult?

Igen, mi sohasem tértünk ki a küzdelmek elől, nem kerestük a kényelmes kibúvót akkor: midőn tenni kellett.

Pedig tessék elhinni, saját személyünkre talán sokkal előnyösebb, sokkal kényelmesebb lett volna a nemtörődomség, a közönyösség, a semmit tevés.

Vajjon nem könnyebb lett volna-e egyszerűen megalkudni a helyzettel, a mint azt nagyon sokan tesszik, mint keresni az igazságot és követelni a törvények szigorú betartását azoktól az elemektől, akik igazságot és törvényességet hangoztatják ugyan, de mindig hamis és törvénytelen uton járnak.

Amennyiben mi, mindig a szabadság, egyenlőség és testvériség nagy eszméjének megvalósításáért küzdöttünk, de annak megvalósítását nem a fennálló törvények és jogrend megváltoztatásával akarjuk elérni: hanem azok táborába tartozunk, akik e három szent eszmét törvényes uton, minden megvártatás nélkül akarják diadalra vezetni: mind addig megnyugodni nem fogunk, még ezt a tellogást érvényre nem emeljük, ennél fogva tudjuk, hogy a jövő nekünk, csak újabb küzdelmet hozhat.

Sakuntala.

Ismeretti: Zelenkáné.

(Folytatás.)

Most megszólal a háttérben egy hang:

«Oh leány, jaj
Neked, ki a vendéget így lenézed!
Kiről merengve mást kizársz szivedből;
Kiért egy szentnek jöttét meg se látod:
Felejtsen el az tégedet s hiába
Emlékeztess miként a részeg, ki
Nem eszmél az elejtett szókra vissza!»

Prijamvadá.

«Oh jaj! mi történt ott; milyen csapás!
Sakuntala egy tiszteletre méltót
Szórakozottságból megsértett.»

Anasztija.

«Hamar fuss,
Vesd lábához magad s hívd vissza: én
[meg.]

Fogaadására vizet készítek.»

Durvásza brahmán enged a könyörgésnek s átkát annyiban enyhíti, hogy azt megfogja szüntetni, mikor a király a jegygyűrűt meglátja. Sakuntala bánatában megbetegszik és a jó öreg Gautami meg a hű barátinők gyengéden ápolják. Kanva böles hazatér és áldó,

szerető karjaiba zárja nevelt leányát. Egy szellemi hang értesítette a nagy vezeklőt arról, a mi kedvencével történt. Szent szertartás után így szólt:

«Üdv reád leányom! Bár az áldozónak
Tekintetét a füst elfőlte, mégis
Az áldozathús épen tűzbe hullt.
Kedves fiam! Nincs mért sajnáljalak,
Mint bölcsességet, mit kedvelt növen-
[dék]

Száma adtam. Még ma elbocsátlak
Férjed elé, szentek kíséretében.»

A barátinők fölékesítik a szomorú távozót az erdő fái talált csodaszép ruhákkal és könnyeik egybefolytak Sakuntala távozása után Kanva szent így szól:

«A leány a háznál idegen tulajdon.
Ma, hogy a férj kezébe visszaküdtem,
Lelkem oly rendkívül nyugodt, mi-
[ként ha]

Rám bízott kincset adtam volna vissza.»

Sakuntala és kísérete fáradtságos út után megérkeznek Hasztinapúrba, hol a böles király — bár országos ügyei kifárasztották — illő és méltó tisztelettel fogadja a szent magány küldötségét. De Sakuntalát föl nem ism. Így szól:

«Vajjon ki ő látványfödözte arcocsal,
Ki bájából többet rejt, mint mutat?
Ugy néz ki a vezeklők szent sorában
Mint hasadó bimbó avar levél között.»

Midőn Sakuntala magát nejeének vallja, így szól a király:

«Mit értek én ezek alatt? (kimidamu-
[panyastam?]

A nő méltó fölháborodásában, vad fájdalomtól marva, meg akarja mutatni a jegygyűrűt, — de óh jaj! az nem volt ujján. Gautami anyó szól:

«Ah, úgy kell lenni. Ott siklott le
[gyűrűd]

Ujjadról, míg Szacsi szentelt tavánál
Áldozatot vittél a víznek.»

Király.

«Itt is beteljesül a példaszó:
Az asszonyész páratlanul találós.»

Sakuntala.

«Szivedhez illőn itélsz, beestelen.»

A szentek a királyt mély felháborodással feddve, kötelességükhöz hiven ott hagyják Sakuntalát mérhetlen keservében s visszatérnek otthonukba. A király most az udvar brahmánjai legbölcsebbikének tanácsára átadja neki s őrizetére bizza a csodáatos idegen nőt, ki súlyos bánatában az ég felé emelé karjait segélyt kérve. Midőn a brahmán házához mentek volna, a magasból egy fénynyaláb szállt le nőalakban s visszatért a roskadó Sakuntalával a magasba

(Folyt. köv.)

— **Perorvoslat a Hegyi Antal elleni bűnügyben.** A szegedi kir. táblának a Hegyi Antal elleni bünyfenítő ügyében hozott határozatával a megkárosult felek sehogy sincsenek megelégedve, — valamint az ügyészség sincs. Minthogy az új bünyvadi eljárás felhatalmazza a korona ügyészt a 441. §. alapján, hogy bármely bünytető bíróságnak — kivéve a kuriát — jogerős határozata ellen közvetlenül a kir. kuriánál perorvoslattal éljen, határidőhöz nem kötött idő alatt, bármikor: ennélfogva a károsult felek lépéseket akarnak tenni, hogy védelmükre a koronaügyész e jogát érvényesítse. Eötvös Károlyt, a híres kriminalistát akarják a kérelem benyújtásával és megszerkesztésével megbízni, aki nemcsakára Dienes Márton társaságában városunkba érkezik, hogy részt vegyen azon a nagy ünnepségen, amelyet a szabadelvű és függetlenségi eszme hívei akarnak képviselőjük tiszteletére rendezni, az uri kaszinó fényes termeiben.

— **Interpelláció egy bűnügyben.** A szegedi kir. tábla ama határozata, amely az ügyészi vádindítvány mellőzésével a Hegyi elleni bűnügyben az eljárás beszüntetését kimondta, sok megjegyzésre adott okot a közönség körében, különösen a sértett magánfelek részéről. Csodálkoznak affőlt, hogy a vizsgálat alapján a vád elejtett épen azzal az indokolással, miszerint a kétségtelenül elkezelt összegeket Hegyi nem magán céljaira fordította, hanem a templomi munkálatokra — holott arra a célra már azelőtt nagy összeget adakoztak a hívek külön, s ezek a munkálatok jóval előbb már elkészültek és ki lettek fizetve. Mert az alapítványi összegek később, s akkor lettek csak befizetve, mikor már a templomi építkezés megszűnt. A vizsgálat erre nem terjedt ki. Különben ezzel az összeggel is aligha számolt be, amit e czimen bekapott a tiszta kezű páter, aki maga is bevallotta bűnösségét, mert hiszen pazar költségekkel határt nem ismert. Nem kevésbbé aggalomra ad okot az a köztudomású tény is, — amit a vizsgálat mellőzött — hogy az elkezelt alapítványi összeg elsikkasztását t. i. igazolja az is, hogy ennek visszatérítésére nézve az egyházi felsőbb hatóság elfogadta azt a különös módot, miszerint Hegyi életbiztosítási kötvényt állított ki, a hiányzó összegről. És ezt elfogadta az egyházi felsőbb hatóság! ahelyett, hogy a bűnöst állásából elmozdította s megbüntette volna. Mit szóljon ehhez a polgárok jogérzete? A legsötétebb középkorra emlékeztetne mindez, ha nem biznánk abban, hogy az igazságügyminister ebben a dologban a legszigorubb vizsgálatot fogja elrendelni a közelben megteendő interpellációra, amellyel egyik képviselő fog fellépni az országházban. Mi részünkről azt sajnáljuk leginkább, hogy a váci aulában nem sietnek Hegyi kérelmének teljesítésével — az ő áthelyezésével, lecsillapítani a csongrádi hívek felzavart kedélyét, hanem elnézik itt botrányos üzemeltetést, s a hatóságok meggyalázását. Nagy kár volt — hogy engedték idáig fejlődni a dolgokat, míg országos botrány leszen belőle, amely a kath. egyháznak fog ártani legtöbbit. És senki sem fog használni. Még a bűnösnek sem, akinek helyzete itt már tarthatatlan.

Van-e szívük?

Csongrád, 1900 decz. 30.

Az alföldi magyarságot mindig sötétten jellemezték a közügyekben — ázsiai lustasága és a haladástól való irtózása.

Szerencse, hogy az ország széleit, mint az abroncsok a hordót, körülgyűrűzik a Kárpátok és annak tüzes vérű lakói, Bocskay, Bethlen, Rákóczy népe: mert különben a magyarság rég felolvadt volna abban a küzdelemben, amelyet a bigótt tudatlanság és önzés folytatnak a nép ellen.

Szinte példátlan, hogy ez a nép a polgárosodásnak és felvilágosodásnak olyan alacsony fokára süllyedhetett, holott az értelmisége eléggé vagyonos és eléggé felvilágosodott, sőt hiye a haladásnak, szabadelvűségnek.

De hát van-e szívük, hogy e néppel nem törődnek?

Majdnem hihetlen, hogy ezeket fizessen, áldozzon ez a nép olyan dolgokra, amelyek őt nem viszik jobb helyzetbe, hanem semmit sem tesz ipara, kereskedelme fejlődése érdekében, hogy a község gyarapodjék, vagyonosodjék. A közlekedés már délután 4 órakor fenakad Csongrádon télen, este életveszélyes; ha pedig sár van: akkor egész nap majdnem lehetlenné van téve. Most el lehet gondolni, hogy fog-e itt valamikor fejlődni az iparos és kereskedő osztály? Kivéve a papi stólat és temetkezési üzleteket: mert papunk nem ismer irtalmat a stola fizetésnél.

Van-e szívük, hogy ezt elnézi az értelmiség?

Hát bizony az értelmiség a hibás, hogy ily ázsiai képe van itt a közéleti viszonyoknak. Hibás — mert ázsiai lustasággal elnézte, hogy a nép tovább is megmaradjon az elszegényedés útján, távol maradjon a közművelődéstől, azzal az irtózáttal szívében, mindenféle haladástól — amely a tudatlan népet ma is a népbuító és népnövelő karmaiban tartják.

Tett-e ez az értelmiség egyebet, mint gyáván tűrte a Sima és Hegyi anarkhikus terrorizmusát? Némán tűrték. Sőt azokat, akik sikra szálltak e népnövelők ellen, cserben hagyták.

Az az országos közvélemény aztán, amelyik ezt látta, feltétlen a nép nyúzóinak adott igazat.

Többit mondok: még mai napig száznegyvenegy szerencsétlen ember van Csongrádon, 23.000 közül, aki azt elhiszi Hegyinek, hogy nem ő nyúzza a népet, aki pénzért irtádkozik, pénzért temet, pénzért tesz minden lépést, s habár földbirtok jövedelme, fizetésével együtt tulhaladja a főispánét is — hanem elhiszi neki, mindezek dacára, hogy a hivatalnoki osztály a nép nyúzója. Az az osztály, amely díjtalan szolgálja a népet, fizetésén kívül — s eszébe sem jut még a királynak is kézsókkal megajánlani a népet, mint azt a legutolsó káplán is teszi.

Az értelmiségnek tehát fel kell hagyni eddigi néma szerepével. — Első dolog, hogy egyesüljön.

Ne menjen szét most a kivított fényes diadal után, de álljanak össze, ha mindjárt csak tizen is, béreljék ki a helyiséget, ahol vasárnap délutánonként értekezletet tarthassanak a néppel, a nép felvilágosítása céljából s a haladás eszméjének megnyerjék őket.

Különösen pedig négy dolgot ajánlanék az értelmiség figyelmébe:

1. Országos mozgalmat indítani a papi stola eltörlésére, törvényhozási uton. Szóval a lelkesi hivatalok államosítását, — szemben azokkal a lelketlen harácsolásokkal, amelyekkel némely papok, főleg a csongrádi plebános a népet kizsákmányolják a vallás, az üdvözítés czégére alatt.

Vagy van-e szívük ezt tovább is elnézni?

A másik az egész ország népét érdeklő kérdés, amelynek sulvát leginkább a csongrádi nép érzi, ez: hogy az értelmiségnek végre a munkás nép érdekében határozott állást kell elfoglalni a nagybér-

letek ellen. Országos mozgalmat kell indítani, hogy a grófi, egyházi, kincstári nagy uradalmak ne egyes családoknak, de egyes községeknek adassanak bérletbe, s a községek adhassák aztán azokat lakosaiknak némi haszonnal parcellázva albérletbe.

Csongrád például Pallavicini 98.000 hold uradalmától 5000 holdat kibérelne 6 frtjával és albérletbe adná 7 frtjával, már 5000 frtot nyerne rajta a község; lakosai pedig megélhetési módhoz jutnának. Holott ma egyedül a főbérő jut milliókhoz, a munkások pedig maradnak igavonó állatok, a szabadelvűség gyalázatára.

Van-e szíve az értelmiségnek ezt elnézni, hogy azoknak unokái nyomorogjanak, akiknek őseik védték a hazát, a főbérő pedig, aki Halicsból szakadt ide nem rég, milliókat szerezzen?

Darányi minister szívvvel lélekkel a községi bérletek mellett van — a nagybérletekkel szemben. A siker tehát biztos lenne.

A főispánnál pedig nincs lelkesebb barátja és pártfogója az alföldi népnek, amelyért oly nemes hévvel emelte fel szavát.

Ideje tehát, hogy a csongrádi értelmiség is sorompóba lépjen a néperért.

Kövessük vezérünket.

Hiszen Csongrád megye főispánjának neve már egy egész program, tehát őt követve két dologban lehetne, kellene az általa kezdeti mozgalmat folytatni. A községi háztartás tisztogatását, (az adók apasztását) és a vízmunkálatok létesítését.

Ha tehát harmadszor a községi terhek leszállítása által segítünk a nép terhein, és negyedszer a Tisza-Duna csatorna kiépítése által a népnek állandó keresetforrást szerezünk s ezeket a dolgokat az értelmiség munkakörébe veszi, egyesült erővel, ha ezekben a kérdésekben a néppel folyton érintkezni, tanácskozni fog, ha esetleg a járás többi községeivel, sőt Szentessel is közölni fogja határozatait, s ha végre annyira vinné előre az ügyet a közakarat, a fővárosi sajtó támogatása mellett, miszerint egy 10 tagból álló deputáció az alföldi városok küldöttsége is fölkeresné élő szóval a ministereket, a lapok szerkesztősegit

a) a stola eltörlése iránt,

b) a nagybérletek szétosztása iránt a magyarság javára

c) a Tisza-Duna csatorna kiépítése iránt: — akkor hiszem, hogy a nép szeme is ki fog nyitni és látni fogja, miszerint a mi szívünk az ő javukat kívánja.

Akkor velünk fog tartani a nép, ha belátja, hogy mi vagyunk a nép szabadságának barátai, a nép jólétének előmozdítói. Akkor fogják látni, hogy van szívünk, ha megmozdulunk és cselekedni fogunk e szerint.

Dr. Hollósy.

UJDONSÁGOK

— **A Tari László alapítványa.** Csongrád vármegye a legutóbbi közgyűlésén elfogadta azt az alapítványt, illetőleg jóváhagyta az alapítványi oklevelet, mely szerint az alapítvány kamatai a hagyományozó rokonai közt osztassék ki segély gyaúánt. Mivel pedig Csongrád község elöljárósága szabálytalanul járt el az alapítvány első kiosztásával — a törvényhatóság utasította az elöljáróságot az újabb, szabályszerű eljárásra, s azonkívül figyelmeztette arra is, hogy az alapítvány őrzetere rendelt felsőbb hatósága gyanánt a járási főszolgabírói hivatalt tekintse. Ennélfogva remélhetőleg most már a szabályszerű eljárás, és méltányos kiosztás nem fog a csodáiba ütközni, mert hiszen segélyre első sorban az örökhagyó szegény rokonai tarthatnak igényt, s ezt nem lett volna szabad szemelől tévesztetni a multkori kiosztás alkalmával, nehogy újra és újra okot adjanak a panasza, s a kiosztást ismét meg kelljen semmisíteni.

— **Halálozás.** Ujhelyi Károly nyugalmazott kir. törvényszéki bíró f. hó 22-én Budapesten elhunyt. A temetésre itteni napszámú tisztelői közül is többen felutalták, hogy az elköltözöttnek megadják a végtisztességet. Mindenki sajnálja a denk férfiú halálát, ki maga volt a megtestesült szívósság és nemesség. Az elhunyt Ujhelyi Nándor kir. tanácsos testvérbátyját gyászolja.

— **Polgári leányiskolánk karácsonya.** Polgári leányiskolánk, mint tavaly, úgy az idén is karácsonyi ünnepélyt rendezett. Sövényházi Antal igazgató és özv. Zelenka Jánosné úrnő kezdeményezése folytán az idei ünnepély még jobban sikerült. A diszes karácsonyfát a tanulók és szülők ajándékai díszítették. A szeretet ünnepének legmeghatóbb mozzanata volt az, midőn a gyermekek a megjelent szegények között az ajándékokat kiosztották. A szegények szemében a hála könnye rezegett s a növendékek is megvoltak hatva a felebaráti szeretet ilyen nemes gyakorlásánál. A leányiskolák karácsonyi énekkel nyitották meg az ünnepet, majd egy növendék elszavalta özv. Zelenkáné úrnő alkalmi versét, — azután pedig az ajándékok osztattak ki. Minden szegény kapott 1—1 koronát és valami értékes tárgyat. Az ünnepély szép volt, nemes volt: elismerés érte a rendezőket.

— **Becsület és jellem.** Lapunk mult vasárnap megjelent számában a fenti cím alatt megjelent újdonságban Rófusz Gábor kecskeméti r. k. segédlelkész. és Felber István áll. polg. iskolai hitvány: a miért azok előbbi kijelentésükkel szemben Hegyi Antalra szavaztak nem ép kedvező színben vannak feltüntetve. Amennyiben mi, az okot, amiért Rófusz Gábor és Felber István Hegyire szavaztak méltányoljuk, ennek folytán készséggel kijelentjük, hogy a *«Becsület és jellem»* című cikk lapunkba úgy került be, hogy éppen akkor elfoglaltságunk miatt nyomtatás előtt az *«Újdonságok»* rovatát át sem nézhettük.

— **Hegyi Antal bolyongása.** A csongrádi kudarcz nagyon is megtörte Hegyi Antal plébánost. Azt írja a Pesti Ujság, hogy Hegyi kérelmet terjesztett gróf Csáky váci püspök elé, amelyben elmondja azt a kívánságát, hogy helyezze őt más egyházközségbe. Tudósítónk megjegyzi, hogy hite szerint, a váci püspök nem gördit akadályt a kívánság elé.

— **Becsület és jellem Nr. 2.** Nem Rófusz Gábor és Felber Istvánról van szó, hanem azokról a férfiakról, akik a Hegyi által alakított *«Keresztény szövetkezet»*-ben, mint igazgatósági és felügyelőbizottsági tagok szerepelnek és ugyan ezek a *«Csongrádi fogyasztási szövetkezet»*-ben is igazgatósági és felügyelőbizottsági tagok. A becsület és a jellem azt hozná magával, hogy ezek a t. férfiak az egyik szövetkezetből kilépnének.

— **Apróságok karácsonyfája.** Megható ünnepélyt rendezett Hubert Matild kisasszony óvónő a f. hó 23-án d. u. 3 órakor. Míg az apró növendékeknek gyönyörű karácsonyfát állított fel. D. u. 2 órakor gyűltek össze a szülők és ösmertősök az ovoda helyiségében. Előbb pástorjátékokat játszottak el a kicsinyekkel; majd ennek befejezése után megnyílt a mellék terem aítaja, a kivilágított szobában ott csillogott a gyönyörű karácsonyfa és alatta a sok mindenféle játék. Az apróságok, mint megannyi kedves angyalkák körül fogták a fényes karácsonyfát és énekeltek. Ezután kinek-kinek kiosztották a mit a Jézuska hozott. Ellehet képzelni milyen nagy volt az apróságok öröme, de még a szülők-é is. Hubert Matild k. a. óvónő kijelentette, hogy apró növendékeinek 2 havi szünetet ad és csak márczius 1-én nyitja ujából meg az óvodáját. Azt beszélik, hogy az óvodát 2 hónapra azért zárja be a kisasszony: mert kevesen pártolják és így, a téli fűteni valót nem szeresheti be. Hát bizony ez elég sajnálatra méltó jelenség: nagyon

megérdemelné pedig Hubert Matild kisasszony a szülők támogatását.

— **A trachoma gyógykezelés.** Nemrégiben még arról volt híres Csongrád, hogy a trachoma itt pusztít legnagyobb mérvben, viszont a nép is épen a trachoma orvos ellen volt leginkább elkészredve, mert bizony az csak félrendszeresabályokkal kezelte ezt a járványt, radikális kura helyett. A belügyminiszter végre megtalálta az alkalmas szakembert, s dr. Schvarcz orvosban aki a kholera járvány idejében is kűntette magát az ország legxponáltabb vidékein, mint kiküldött miniszteri biztos. — Oly sikerrel lépett fel ott is a trachoma gyógyítás terén, hogy a szenvedő betegek a legfájdalmasabb műtéteknek örömmel vetik magukat alá — látván azt, hogy radikális módszerrel mily meglepő és gyors eredményekkel jutalmazza betegei bizalmát.

— **Vérengző vadászok.** A helybeli vadászárság a f. hó 15-én tartott körvadászaton 305 drb nyulat és 9 drb foglyot ejtettek el; a f. hó 24-én pedig 175 drb nyulat és 11 drb foglyot.

— **A csongrádi keresztény szövetkezet.** Alig csukta be a belügyminiszter a néppárti 48-as kőrt, megindították a gyűjtést egy új pénzművetre. Alakították egy keresztény fogyasztási szövetkezetet s az Engel Zsigmond fűszerkereskedésének átvétele iránt folytatnak alkudozásokat. Hát csak a maga kárán tanul a magyar — mondja a példabeszéd.

— **Róma-Bécs.** Évekkel ezelőtt nagy port vert fel az ismert svájci mise pénzek elikkasztása. Hegyi Antal ugyanis a póstai bevények tanácsa szerint kapott 38.000 frankot Svájcziól, ama összekötése folytán, amelyhez a püspöki udvarnál, mint a gazdasági ügyek kezelője — jutott. Ezekből a misékből egy fillért sem küldött papársimák, s hi e megfizetett miséket el akarná mondani, úgy épen 50 évig kellene miséznie, ami tekintve 54 éves korát — 104 éves korában érne véget. Mikor ez a sikasztása napfényre derült, el sietett Rómába — és bevádota a magyar főpapságot, — amiért őt a püspöke állásató, felfüggesztette. É, ezélt a denuncziás. Róma a magyar püspöki hatóságot megalázta — a hazaáruló sikasztónak pedig pártját fogta. . . Most, hogy megbukott a képviselő választáson: Bécsbe a kabinet irodinál próbált szerencsét, ahol Ujhelyi Nándor kir. tanácsost, a megye legtisztebb vezéregyéniségét próbálta azzal beárulni, hogy a függetlenségi jelölte adta le szavazatát. S még ezzel az aljas denuncziás eszelekedéttel lapjában dicsekedni nem szégyenkezett. Ime — ez az áruló meri emlegetni a hazafiságot, aki hol Róma, hol Bécs számára beárulja a hazafiakat!

— **A koporsó kirakatok.** Csongrádon az idegen embert viszarúasztja az a durva izléstelenség, mondhatni lelki vadság, — amelylyel egyesek a járdákra helyezik a koporsókat, hogy szinte belebotlik a járókelő közönség. Mult vasárnap aztán az történt meg, hogy egyik koporsó kereskedő nem elégedett meg egy koporsó kitételével, hanem egyszerre 3 drb koporsót helyezett üzlete elé, s a törvény áthágásával elfoglalta a járda egyrészt. A rendőrség feljelentette az esetet, s most már remélhetőleg ezzel a felháborító szokással felhagynak koporsó kereskedőink — s ezentúl nem fogják reggeltől estig megbotránkozgatni koporsóikkal a járókelőket — hanem azokat raktáron fogják tartani, bent az üzletben.

— **Bálak.** A helybeli intelligens iparos ifjúság Vízkereszt napján január 6-án, a szegény gyermekek felruházására az úri kaszinóban jótékonycéllú táncmulatságot fog rendezni, mely már előre is nagyon sikerültnek ígérkezik. Valóban örvendetes dolog, hogy az iparosok is belátják, hogy érdemesebb a hitelságot olyan helyre vinni, a hol a jó mulatsón kívül az egész társadalom színe-java össze találkozhat s egymáshoz közeledhet — a

helyett hogy az értelmiséget elkerülje, melynek ők is, az iparosok tagjait képezik.

CSARNOK

Karácsonyfa mellett.

Oh ragvógó fa, fíja az örömmek
Válj fájává szent győzelmünknek
Hogy örökzöld lombjaid árnyéka
Legyen tiszta szeretet hajléka.

Oh napja szent örömmek
Változz napjává igaz hitünknek
Hogy Jézus hozzánk betérjen
Benne éljünk bennünk éljen.

Oh napja Isten kegyelmének
Válj napjává állandó szeretetünknek
Te vagy atyánk, hű gyermekid mi:
Engedj kölesönös szeretetben élni.

Emberben embert, testvérben testvért

Te adtál áldást, hogy abból másnak

Szűkölködő testvérinket szeretettel ré-

Abban, mit adtál, jó Istenünk, nekünk.

Zelenkáné.

Felelős szerkesztő: **Éder János.**
Társ-szerkesztő: **Holló Adolf.**
Kiadólapulajdonos: **Weisz Márk.**

Nyilttér.)*

A *«Magyar Szó»* előfizetési felhívása.

A *«Magyar Szó»* újévkor lép második évfolyamába. Tizenegy hónapos élete beigazolta, hogy a haza ellenségeinek a *«Magyar Szó»* a legveszedelme-sebb ellensége. Minden társadalmi, politikai és művészeti kérdésben a *«Magyar Szó»* függetlenül foglalt állást. Csak is a *«Magyar Szó»* lehetett független minden irányban, mert függetlenségét nemcsak programjába vette, hanem meg is valósította.

A *«Magyar Szó»* semmiféle politikai pártnak, semmiféle társadalmi érdekcsoportnak nem áll szolgálatában.

Ez a teljes függetlensége biztosította a *«Magyar Szó»*-nak azt a nagy hatást, melyet a közéletre gyakorolt. A *«Magyar Szó»*-ról úgy beszélnek, úgy fogják fel mint az egyetlen ellenzéki újságot, melynek van bátorsága mindent megmondani, mit a közjó javára szükségesnek talál megmondani. A *«Magyar Szó»* olvasása nélkül senki sem lehet eléggé tájékozott a közviszonyokról, mert a *«Magyar Szó»* az az újság, mely semmit el nem hallgat, semmit el nem tussol, melynek szókimondását csupán az irodalmi jóízű szabályozza.

Tárca-és hírvovata máris a legjobbakk közé tartozik az egész magyar zsurnalisztikában s maga a lap élénkebben van szerkesztve, mint minden más újság.

Mindezeknél a legmelegebben ajánlhatjuk olvasóinknak, hogy fizessenek elő a *«Magyar Szó»*-ra.

Az előfizetési árak a következők:

Égész évre	28 kor. — fil.
Fél évre	14 " — "
Negyed évre	7 " — "
Egy hónapra	2 " — "

*) E rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget sem a kdóhivatal, sem Szerk.

Dr. Grósz Arnold

értesíti ügyfeleit, hogy ügyvédi irodáját 1901. január 1-én a Vass Lajos-féle házba (Posta épülettel szemben) helyezte át.

Köhögők és hurutos szenvedőknek a
— Kaiser —
 mell-bonbon a legbiztosabb gyógyszer **2650** közjegyzőileg elismert bizonyítvány

Egyedüli álló bizonyítéka a biztos segítségnek **köhögés, reketség, hurut és elnyálkásodásról**. 1 csomag 20 és 40 fillérér kapható Csongrádon **Ungváry József** gyógyszerésznél

Sok pénzt!!!
 meglehet takarítani óra, óraláncz és ékszer vásárlásnál ha azt az ember **J. WANDERER** Krakau Strádom 2. óra gyárából szerzi be.
 Képes árjegyzéket hűld bérmentve bárkinek ingyen ha ez iránt hozzá fordul.
 Nem megfelelőt 8 napon belül szívesen vissza vesz.
 100 számú Nickel Cylinder remontoár óra 1 frt 90 kr. ugyanaz a Király arcképevel 20 krajczárral több.
 900 számú ezüst remontoár óra 4 frt. 50 kr. lánczozal együtt 5 frt. 50 kr.

26. - 9.

M.K. EGYETEM VEGETARIÁNUS ÉRTÉKZETE:
A KRISTÁLY
 SZT. LUKÁCSFÜRDŐI HEGYFORRÁS
 IGEN TISZTA
 BICARBONAT
ÁSVÁNYVIZ
 KAPHATÓ FÜSZERKERESKEDESEKBEN
 VENDEGLÖKBEN ÉS MINDEN VASUTI ÉTKEZŐ KOCSIBAN.

Több száz kiváló orvos által ajánlva.
 A legizletesebb és legolcsóbb ásványviz.
 Kapható: minden jobb fűszerkereskedésben és vendéglőben.

Kitüntetés:
 Arany éremmel az 1900. párisi világiállításon az összes versenyzők között a hangszer-csoportjában.
 Hadsereg szállításért **ezüst éremmel.**

STOWASSER J.
 cs. és kir. udvari hangszergyáros,
 a cs. és kir. hadsereg és a m. kir. honvédség egyedül szállítója
BUDAPEST, II., Lánchíd-utca 5.

Iskolai és mesterhegedük vonóval.
 Gordonkák vonóval.
 Nagybőgők vonóval.
 Fuvolák.
Szárnykürtök.

Osi magyar tárogató szabadalmazva.
Czimbalmok.
 Elpusztíthatatlan, kitűnő erős hangú harmonikák.

Egy finom hegedü vonóval és tokkal 7 forint.
 Templomi és más zenekarok részére szükséges **fuvó- és vonó-hangszerek** előnyös fizetési feltételek mellett, legjutányosabb árban szállítatnak.
Községi dobok a legjutányosabb árakon.
 Nagyképes árjegyzék ingyen és bérmentve.
Harmonika-árjegyzék külön kérendő.
 Magyarország legnagyobb fuvó-, vonó- és ütő hangszer-gyára.

15. - 11.

Gyors és biztos segély gyomorbetegségek és azok utó-bajaiban!
 Legjobbnak bizonyult **HÁZISZER** mely az emésztést szabályozza, rendes vérkeringést eredményezi, a megromlott és hibás véralkatrészt eltávolítja (a mi az egészség főfeltétele), gyors és biztosan megszünteti a gyomorbajt és p. étvágytalanságot, savanyu felbőgést, hányási ingeret, gyomor és hasbántalmat, gyomorgörsöt, vértulást, hámorhoidákat, női bántalmakat, bélbajokat, a már 40 év óta jónak bizonyult

Kiváló fájdalomcsillapító, antiseptikus, gyógyító s a hegedést elősegítő szer.
 Minden gyuladás, seb és kelés gyógyítása biztos sikerrel jár, a női mell gyuladásnál, tejrekedés és keményedésnél, a gyermek elválasztásánál, tályogok, vérkelek, pokolvar és genyedésnél, továbbá körömgennyedés és ugynevezett köröm méregnél a kézen és lábujjakon, keményedéseknél, daganatoknál, mirigydaganatoknál, holttestem képződéseknél stb. 50 év óta bevált

Dr. Rósa-féle balzsam. Prágai házikenőcs.
FRAGNER B. gyógyszerész-től PRÁGÁBAN 203—III.

Az emésztés minden munkáját új életre serkent és egészséges és tiszta vért szerez, különben is biztos és messzeföldön híres bevált háziszser. 1 üveg 50 kr., kettős üveg 1 frt. Postán 20 krral drágább.

A gyógyulás fájdalom nélkül halad a kenőcs hűsítő hatása alatt.
 Dobozban 35 kr-ával. Postán 6 krral drágább.

Figyelmeztetés! Mindenki csak az eredeti készítményt kérje a prágai Fragner B. gyógyszerész-től és figyeljen arra, hogy a dr. Rósa balzsam csomagolás minden részén az itt látható kerek védjegy legyen; a prágai házi kenőcs csomagolásán pedig a jobbról látható három szögletű védjegy.

A ki egy utánzást talál s nekem bejelenti, jutalmat kap!
Elismerő levelek ezrei rendelkezésre állnak.

Raktárak:
 CSONGRÁDON: Vladár Sándor és Ungváry József gyógyszerész-tárában.
 BUDAPESTEN: Török József gyógyszerész-tárában, Egger A. gyógyszerész-tárában.
 Főraktár **B. FRAGNER** császári és kir. szállító Apotheke „Zum schwarzen Adler“ in Prag; Ecke der Spornergasse Nr. 203. e 30—23